

Franckesche Stiftungen zu Halle

**Blahoslawené paměti Pána Jana Arnda Informatorivm
Biblicvm. To gest Navčenj Swatého Pisma o Křestanském
Životu, ablahoslawené smrti. do Českého ...**

Arndt, Johann

[Halle?], MDCCXXIII

VD18 1343232X-001

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

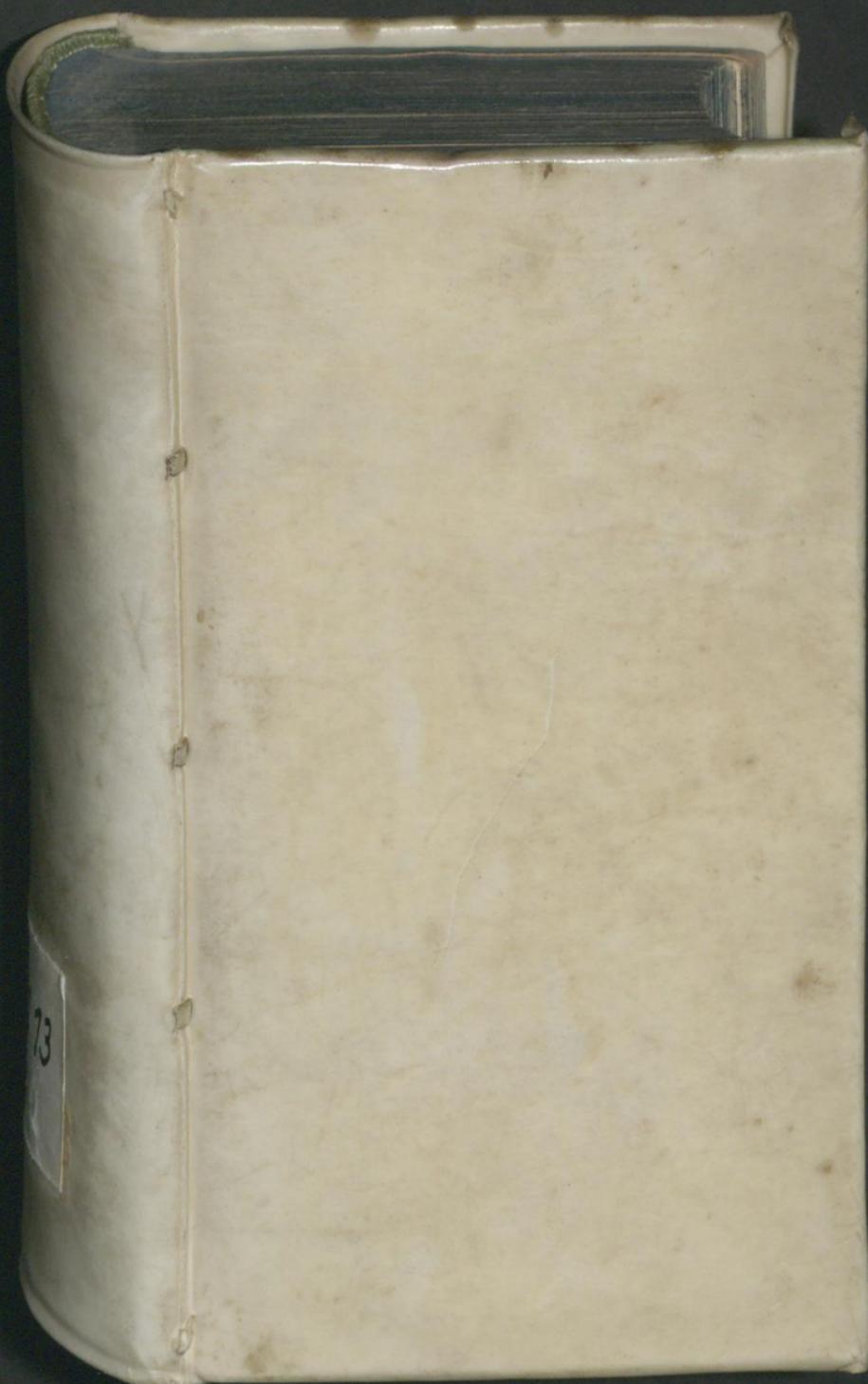
Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

73

[53]

Blahoslavené paměti
Pána Jana Arnda
INFORMATORIVM
BIBLICVM.

To gest
**Navčenj Sva-
tého Písmá**

○
Křestanském životu / a bla-
hoslawené smrti.

do
Českého gazyku vvedené /

s krátkou předmluvou wydáné.

Léta páně MDCCXXIII.

Srdečně milí Prátele a Bratři!

Tož obětnige obět chvály, tenti mne veti/
Va tomu, kdož naprawuge cestu svau, vše
ji spasenj Boži. Takto zniž zavírka Žal-
mu L. v. 23. Oznámený Žalm Alafu, týmto
způsobem v. 1. se začíná: Bůh slavný, Bůh, Ho-
spodin mluvil, a přikonal zemi, od východu
slunce/y od západu geho. Odskoč spátečneme/
či gsau ta poslední slova tohoto Žalmu. Za-
nechawše minohau obšírnost, toliko na 5. vers
dověteného Žalmu se ohledneme! Kterýž takto
zniž: Chromajžde mi svaté mé, kterýž smlauwu
semnanu včinili při obětech. V předesslém pak
versi tato gsau slova. Zavíral (Hospodin)
nebes, hůry, y země, aby saudil lid svůj. Ne-
bo poněvadž nám Bůh Syna svého daroval, te-
dy nechce, aby ani gedinky na spět nezůstal, kte-
rýžby těchto dobrodin, které on nám nadobyly,
nevzímal: togesi, kterýby odpustění hřichů, a jiz
wota věčného, který on nám řeze své bolestné
vnučení a smrt vyhnalezl, v pravém pořádku
spasenj, pravého polánj, a živé výry v Krysta
Gejsi.

Ježíš se věastníkem nebyl. Protož nám Bůh
 své svaté slovo zgewík/ abychom odtud geho do-
 brau a milostiván Wúli poznati mohli. Pone-
 radž pak y wám milj Prátejé Hospodin Bůh
 wsemohauch sérze stédrav swau dobroru pí-
 smo svaté z gruntovních Židovského a Neckého
 gazyku čisté přeložené opět, po stu a desyti letech z
 nowu darowal/ wáse powinnost gest/ abyssste geg
 za tak veliké dobrorudi slusně ctili, chwálili, slá-
 vili, wywyssowali, a genu díky wzdávali. Po-
 néradž on nás sérze hlas Proroků a Apostolů
 k swému společenství powolává/ a sérze své slo-
 wo k swadbe Beránka woluti dopausiti: O proč-
 bychom geho dobrorudost poznati nechteli?
 Hledtež uegnilegssj; gak hotov gest Bůh wám
 dobréčiniti: Biblj swatau z stédrassi geho opět
 ste do rukau dostali, k chwále gména geho, a k spas-
 senj Dussi wassich. Nynj pak darurá wám In-
 formatorium Biblicum a neb krátké Navéení z pí-
 sma svatého/ kterakbyssé w prawém Křesťanství
 podlé pravidla slöwa Božjho život wás wěsti
 mohli. Gesilíze toto podlé wassi možnosti, k
 swému vžitku obrátite/ snad požehná Bůh pro-
 stéder, že w krátkém čase cistym míslem Ewan-
 gelium svatého k slávě Nejwyössjho, obcerstvez-
 ni budete. Budte gen milj bratři na modlitbě v-
 stawiěni/ giste jež se Pán nad lidem svým kterýž
 smílauwu geho vstějhá, smiluge. O smílauwě z
 strany Boží/ a o smílauwě z strany lidské netco w

Předmluva.

4

prjvinné knízce naleznete, což vám křesťanské na-
venci představí / kterak byste spasitelné žiti, v
vnějti mohli. Chválte za to Boha, vslavíme
se modljece / nebo to jest genu milé; odkudž když
veřejch v modlitbě spogenych spátruje, takto k
nimž Žalmu LXVIII. v. 14. říká. Alekoli ste me-
ži koutky ležeti mňshli, však ſte gako holubice, ma-
gicy křídla poſtrjvřená / a brky z ryžho zlata: a
v písmi Šalamounově o Cyrkni tato ſe ſloma na-
lezagi, kap. VI, 9. Která jest to, kterouž viděti ga-
ko denniey / krásná gako měſyc / čistá gako ſlunce/
a hrozná gako mogſtv s praporce.

S radostí rozpomínám ſe my ſi na Rancyonáh
Kterýž Bratrí cestí v Čechách Maximilianovi II.
Králi připsali / Kterýž také léta 1590. v Nürnbergu
do německého gazu ſku obrácen, vytisknutý jest
kdežto v předmluvě zmínka ſe činí těch vdatných
Mytjí, Jana Husy / a Martyna Luthera: o
prvajm prawí ſe, žeby ſkrz něg Bůh oheň zapře-
ſal / o druhém pak, žeby ſkrz něg světlo, zapálil.
Sluſně také ſem přidati mohu, že když po čase
tinavé hořeti zácalo / opět ſkrze ginyh ſvědků
prawdy, jest vtěleno / aby gasněſſi hořeti mohlo.
Mezi takovými výitelmi Ewangelickými po Lut-
herowi (gehožto wylad Žalmu CXVII. Neymiz-
leassi k wassemu wžvělání brzo doſtanete,) / jest
také blaheſlavě paměti Jan Arnd / kteréhožto
Informatorium Biblicum, a neb biblické Navce-
ní vám my ſi radosť odewzdávám.

Často rozpomínám ſe na ſloma Zachar. VIII, 19.
Takto prawí Hospodin záſtupů / pust čtvrtého mě-
ſyce

Předmluva.

5

Hce, a půjst pátého, a půjst sedmého, a půjst desátého
vbrati se domu Židskému v radoši, a veselji, v tv
slavnosti rozkossné: ale prawdu a pokog milug-
te. To gesi podle řeči nového Zákona/ pojnegte,
gakž gesi pravda w Gezíssovi/ a hledte, kterakby-
ste gedne myslné živi byli/ abž o vás praveno ne-
bylo, co Izai. IX, 20. 21. naspáno stogj: Geden-
kajdž mässö rámene svého žrati bude/ Manasses
Efraima, a Efraim Manassesa/ oba pak spolu
proti Židovi budau. Nýbrž raděgi to což Dje.
I, II. je nalezá. Synové Židští, a synové Iz-
raelští spolu shromážděni budau/ a vstanovicee
nad seban hlawu gednu, vygdau z této země. Aby
tak gedenkajdě pobožné srdeč kteréž se v Evropě
nachází/ (gako geden svatý včitel církewní w
svém výkladu na Jan. IX. Kap. praví w listu inné
190. b.) toho kterýž w zemi Maurenisté bydlí, za
kvíng and mělo/a pěvné město, že Krystus gegich
všech geden hlawu gesi.

Krystu Králi sláwy budíz chwála, v čest až na
věky! Hallelujah! A tak bratři porančim vás
Bohu a slawni milosti geho/ kterýž mocen gest
vzdělati, a dátí wám dědictví mezy všemi po-
svácenými/ a výdycky jústuwám všech prawdu
Boží milugých

Horlivých milovník,

Psáno dne 23. Března.
Roku Páně 1725.

Heinrich Wilde/ Čemec,

ze Slagenthóna, w Knijetstwo
Magdeburstém.

A 3

R. Pil-

Silněmu ewicenj w Pjsme svatém té
Svaté Knihy Boží, mágednoho kaž-
děho pokřteného Křestana přesný
rozkaz Boha a Otce geho, na rozli-
čných místech tak často opakován potřebudit.
Deut. VI, 6. a XI, 18. Svr. VI, 37. a XV. kap.
Blahoslavený Muž, který maudě přemyšluge
v wezech dobrých / a rozumné rozmlauwá o we-
zech svatých, Svr. XXIV, 38. Kolos. III, 16.
Žal. I. k tomu celý CXIX. Žalm. V. Joz. I, 8. wel-
mi přesných slow o tomto Hospodinu vživá, když
takto praví: Neodegdet kniha Zákona tohoto od
vsi tvých; ale 1) přemyšlovati budeš o něm
dnem y noč / 2) aby ostříhal a činil všecko
podle toho což psáno gesti w učm: nebo tehdás
ſcasinu budeš na cestách svých / a tehdás opa-
truj hudeš.

Syn Boží také w Novém Zákoně častokrát
nás k tomu napomíná, jako Jan. V, 39. Ptegte
se na pjsma re. Dokudž neprigdu, bud pilen či-
taní / i Tym. IV, 13. Kdo čte, rozuměg, Mat.
XXIV, 15.

Naposledy, takto Duch Svathý w Zgewenj S.
Jana jawírá: Blahoslavený, kdož čte, y ti, kte-
ří

Učarcenj o Křesťanském životu.

7

Bytěk skýssi slova Proroctví tohoto / a osížhagi toho, což napsáno jest w něm. Zgew. I, 3.

Kdo tedy, tauto svatau Knihu Boží nad všecká giná lidstvá. Vísimá tak sobě newáži / aby gi samau nad giné všecky, každodenně až v do hrobu svého česk a rozgjmáš / ten neomilný znak od sebe dává / že on Boha svého Blahoslavené Trogice rozkaz a přikázání newelmi sobě váži; a tak s svým spasením w negvětssím nebezpečenství postaven gest / kteréž gisťe w pokusenj, a při konci života geho, následovati bude.

Sobotu, a neb Neděli Bůh k poctě a slážbě swé oddělil, posvětil, a pojehnal; odkudž k dovolině tento celý den w svatých řečích, a w svatém ewičení netrāví/ ten dobrovolně a v myslné, proti přikázání Boha svého činj.

Přijíma pak tak veliké šepoty, a bezbožnosti w Křesťanů gestato, že mezi několik tisícet Dužhowního w Světského Štavu, (Ezech. XXII, 8. a 26.) věčenými a nevěčenými, málo takových gest, kterížby den sioug nedělnj a svátečnj oprawdově světili, a zahowávali. Ezai. LVIII, 13.

(Memor a bida lidstvá.)

Křesťan, po všeckém čas života svého mā, w čemby se ewičil / aby pěirozenau řekdu, a hýich dědičným právě poznati mohl. V Mat. XV, 19. Krystus srdece twé připodobňuje gedowitěmu Prameni: Z srdece žagisťe vycháží i slá myslēní, ic. V Ezai. I, 6. tato twá pěirozená stráta

¶ 4

gest

gest gako welmi nebezpečná nemoc wypsaná.
 Ětěy dále s podiwenjm Ezai. XXXIV, 13.14.15. a
 XIII, 21. 22. kdežto Duch Swat̄h srdece twé tobě
 představuje, gako rozborený Babilon / a gako
 negohy;negssi Záchod / a propasti dábelstvau, plnau
 trnjm, bodlácjm, kopřivau, drakmi, svamí,
 lštai zwěři, pěsířemi, nočními přeludami, lúz-
 nákm a supami. Což vše nic giného není / než
 to tisycnásobné zpustlení, a welmi hluboké gez-
 dowaté twého přirozenj nařažení, a w ném vlo-
 řeném howadské a dábelské vlastnosti. Kdežto
 w gedenhokažděho srdece, (Přirozenj, Rozum a
 do Wule) Králowství dáblovovo a všecky geho
 vlastnosti vkláděné, a gedenkaždý Hřich ga-
 ko nařažující hadí semeno, w gedenomkaždém
 wsatý a pohružený gest; a eprávě uewsecky hři-
 chy spolu při gedenomkaždém, a w geho zemnit-
 ném životu, zemnitně a skutečně se nalezagj. Což
 však před Bohem jádného, ani w neymensi wé-
 cy čistégssjho a pobožnegssjho nečinj: Poněmadž
 on gakožto srdece a ledwí spítatel všecko sandí
 podlé srdece gako semene, základu, a Pramene
 samého, a podlé obnovjenj geho y způsobu.

(Vékar lidstv.)

Krystus Gejjš, pravý a požehnaný Bůh na-
 wěky / i Jan. V, 20. Rjm. IX, 5. celeho Písma
 svatého gediný cíl, a gadro Škut. X, 43. dán
 gest nám k lékařství a k očistění, proti takové
 neuyměřené nassi zkáze / (Zach. XIII, 1. Rjm. V,
 18.) takže není w jádném giném spasenj: neboť
 není

nenj giného gména pod nebem daného lidem/
s krze kterežbychom mohli spaseni býti. Skut. IV,
12. Tent gest věiněn cesta násse, se svým čine-
ním a věením / Skut. I, 1. Prawda, w swém
słowu/ Jan. VI, 68. a Život, s swau negdrabssi
žásluhau. Ty sy zabit, a wkaupils nás Bohu
krwj swau. Zgew. V, 9. Wněm máme wykaupe-
nj s krze krew geho, Efez. I, 7. 14. Kolos. I, 14. 20.
Wiz Ezai. XLV, 22. a LIII, 4. 5. Na tomž záleží
ten gediný základ nasseho Spasení, abychom tolí-
ko samau a prawdiwau Wjrau (kteranžto Bůh
samau k tomu žádil, Rjm. I, 17. Gal. III, II, 22.
Žid. X, 38. Abak. II, 4.) přigali takovéto spase-
ní a spravedlnost/ která nám z milosti w Kryštu a
s krze Krysta darowána bywá/ Filip. III, 9. toližto
ta dobré libá Otrowstá Wule Boží / Efez. I, 3. 5.
6. 10. veliké a dokonalé smíření s Bohem (z Jan.
II, 2.) s krze dokonale Poslussenství Krystovo, s
naplněním Zákona / Gal. III, 13. z Kor. V, 21.
věcné Wykaupenj Rjm. III, 24. dokonala věcná
spravedlnost w Kryštu / kteráz y těch negswěteg-
sích Angelů spravedlnost a swattost p̄ewyssige;
nebo Bůh gest sám kterýž ospravedlnuge / Rjm.
VIII, 33. ont gest Bůh (Zehovah.) Spravedl-
nost násse, Gerem. XXIII, 6.

Tyto newyslowitedlné počlady milosti Boží w
Kryštu když srdce cíti a naleyá / tak živě a mocně
w Wjre věiněno bywá / že milost gíz zde působí w
ném sladkau Života věcného cítedlnost. Rjm.
VIII, 24. Gestež znoru prawym, nikdy žádným

gazylkem nemůže vysloveno být / co gesto Božské
čvičení, když veřejně dussé poznává a chtí, jak
veliká, vzácná a drahá gesta spravedlnost v
Krystu Ježíši / kteráž gí řeře Wjru pěnovlastnou-
vána bývá / Filip. III, 8. 9. a gaková gesta nos-
vá smlauva v Krystu / Jerem. XXXI, 31. 34. Ob.
II, 19. Ezez. V, 25. Ibid. VIII, 9. 12. Debo v
této smlauvě a díle našeho Spasení zavazuje se
Bůh k veřejné Dusi / a k ní, jako témoto slovni-
mlově :

Smlauva Boží s veřejnou Dusí.)

Gá večný všemohoucí Bůh a Otec Spasitele Krysta Ježíše se zavazuje, přisahám, a
mocně se zapisuje negativem smíře-
ním Syna mého, k tobě / (y k všechném
Lidem na zemi, kterí v pravém hřichu
svých poznání, dufanlivé vjevu svatu v Sy-
nu mému Krystu Ježíši vstládagí!) že vesse-
cty tvé hřichy tobě odpustit, a gich více
připomínati nechcť; nýbrž tebe od zloučen-
ství žákona tak vysvobožugi, z veliké
moci dáblové tak zproslugi, před sprave-
dlivým hřěvem mým tak bezpečného, a pře-
de mnau tak spravedliwého a svatého čj-
ním / jakoby sy sam žákona naplnil / a za tvé
hřichy dosti včinil. Aho tak jakoby sy bez
hřichu narovený, nikdy žádného hřichu nez-
spáchal. A to všecko pro Ježíše Krysta
Syna mého kterýž pro tebe žákona naplnil /
zloučenství a Obet za hřichy včiněn gis, hři-
chy

thy twé, swau Božskau Erwí zmazal / můg
 hněw pěrotíl / dábla, Petlo, Swět, a Smrc
 přemohl / a wěčnau Sprawedlnost nadobyl.
 A netoliko to ; nybrž díchy také, ano y činjí/
 aby sy odsavad řeče Krysta s námi, s celou
 svatou Trojici nezrodilné společenství mítí
 mohl : Takže gá díchy na wěčnost twůr milý
 Otec zústati / ty pač na wěčnosti mým milým
 synem, deerau, a dědicem slauti. A můg
 Syn, twůr Spasitel má býtí twým wěčným
 prostředníkem a Wykupitelem / ty pač, ge-
 ho wykaupeným bratrem / sestram, a spos-
 ludedicem / ano ty w mocí Ducha geho
 Svatého, kteréhož on tobě vdělil / gato
 geho zasňaubená newěsta na wěky w ge-
 dnoum těle s ním zasňaubený a sgedenocený
 budes. K wětšímu swědectví, a gislotě y E
 potvrzení twé Míry, mimo pečeti Ducha
 Svatého, položil a wytlačil sem na srdce a
 swědomí twém gíne mé veliké a divné se-
 kreté a pečetě mé nowé smíšauwy / předně
 Křest Svatý gatožto Svatost nowého ro-
 žení / potom Veceti Páně gatož Svatosti
 prawého společenství, kteréž ty más s tě-
 sem a Erwi Syna mého, twého Ženicha,
 pána, Spasitele, a Wykupitele. Tot gá
 insuwim, pissi, zasňubugi, zavazugi, přisah-
 au potvrzugi, a zapečetugi, gá Hospodin
 Bůh twůr, spolu s mým milým Synem a
 Svatým Duchem / že to wšecko na wěky

držeti / a proti každému rozumu a bránám
 pekelným na tobě, život gsem gá / splniti
 chcy. (Druhá částka přislucha na některých dussi.) To
 pak wsecko, podtau wymenčau, a takoz
 wým pořádkem aby sy giž dále, gač dluhu gá
 tobě život twůr prodlauijm, mně w swatost
 si a sprawedlnosti slaužil / stržliwě, sprave
 dliwě, a pobožně živ byl / twého Spasitele
 Krysta vstawienné následował / ne sobě, ale ges
 mu živ byl / proti twému tělu (w němž swět a
 bábel swé králowství a stolicy magi) zmůžile
 bogował / w Swatosti wjce a wjce prospí
 wał / sebe od wsselitké těla y Ducha poskórný
 očistil / mé Swatosti a pečeti hodně vžiwal /
 bog dobrý bogował / a wjru y dobré swědomí
 až do konce zachowala. K tomu gá tobě wždy
 čky Ducha moudrosti, a rozumnosti / Ducha ra
 dy, a sýly / Ducha vmení, a bázně Hospodino
 wy / (gestliže mne tolíko wraucně prosyti / a
 wědomými hřichmi odporowati nebuděš /)
 hogně a bohatě propučím. Gestližeby sy
 pak z mdsoby geděn a neb y druhýkrát vpadl /
 nebudě to tobě, nebudessli genom w twém
 pádu zůstávati / nybrž skrze milost mnu ē
 powstání z něho se vyslowati / ē twém
 zatracení počítáno: Mnobém wjce ty skrz kaž
 zdodenné potáanj, čim déle tím wjce sylnegssi
 w twém Pánu Krystu, a w mocu sýly geho
 býti, a na něm we wšech částečkach růsti mās ;
 gá

gá pak dícy tobě gáčo žiwau winnij ratolest čistiti, abys tím hogněgíssí owoce nesl/ a wssim owocem sprawedlnosti, ēteréž w tobě skrže Gejissé Krysta stati se magi/naplňen byl/dozvadž tobě koruna wěčného života dána nebude. Dano, w tagné radě Trogice Swaté / a wyblášeno skrže prostředník a našeho Gejissé Krysta.

Gest zagiště ta drahá žásluha Krystova to ne-převýšsené bohatství milosti geho k nám/ Efez. II, 7. takové bohatství sláwy dědictví geho w swatých/ a tak nesmírná velikost mocí geho k věrčym / Efez. I, 7. 19. je tato žásluha ovšem netoliko žáplata gest za všecky hějhy násse (ač-právě nerozumí a bezbožní lidé gj vmenšují/ a tím své spasení vracují,) ale z Krysta, z geho smrti, vmučení, a vskříšení, gáčo že studnice života se přeystí a odtud vystřeluje gáčo žiwe owoce a moc geho, Znovuzrození, a neb obnovení a svatotří, bez níž žádný nevezí Pána/ Žid. XII, 14. a po tomto poznáváme/ že w něm přebýváme, a on w nás/ že z Ducha svého dal nám/ I Jan. IV, 13. aníž co w Krystu Gejissi prospjma, koliko nové smrčení/ Gal. VI, 15. kteřížto gestli nenásleduje/ přináší s sebou ohavné a potvorné všechň Křesťanů plození/ giniž myněgíssí Křesťanstvo oplívá. Aby sy pak poznal, kterak při všechněch, kteríž gsaú w Krystu Gejissi, ta pravda následovati musí/ Efez. IV, 21. tedy pilně pozoruj/ gáčo Duch Svatý to skrže

¶ 7 wjru

wjru z milosti Boží od Krystia nadobyté spasení, a vdtud vyplývajcích Swatost tak nervozdjsně spogue: Zgewilač se zagistě ta milost Boží spásytedlná wsechňem lidem. Proč pak? gaková gest gegi moc, a gaková vžitek také na tobě? Odpověd hned taková se nachází: 1) Abychom; všechnaice se bezbožnosti a světských jizdostí, 2) střízlivě, a spravedlivě, a pobožně žiwi byli: střízlivě syče proti sebe samým / spravedlivě proti blížnímu násennu / pobožně pak proti Bohu / a to wsecko na tomto světě. Lk. II, 11.

(Kde zde máš celé pravé Křesťanství.)

Kryštus hríchy násse na svém těle sám oběztoval / to gesto gisí veliká milost: gaková pak vjece gesto gegi moc a vžitek při těch, kteříž gi dozahugí? Odpověd: abychom v my 1) hríchům zemrance, 2) spravedlnosti žiwi byli. 1 Petr. II, 24. Tak sandjme / že geden za wsecky vmečel. 2 Kor. V, 15. Medle, proč pak on za wsecky vmečel? Hnedky na to následuje: Proto za wsecky vmečel / aby ti, kteříž živí gau, (a řeze smrt geho ospravedlnění býwagi /) gíž ne sami sobě živí byli / ale tomu (w pravé pokore) kterýž za ně vmečel / y z mrtvých vstal. A opět: Milostí spaseni ste, řeze wjru / a to ne sami z sebe/ dark gesto to Boží, ne z řecků. U proč to? Abychom my (ospravedlnění) byli dílo geho / gauze řezení w Kryštu Gejzíssi k řeckům dobrým, kteréž Duh připravil řeza takové ospravedlnění / abychom

abychom v nich chodili. Efes. II, 8. 9. 10. iž
Filip. III, kap. předně v. 9. a dva hned následuj-
cich genž následování Krysta předkládají; a
tém podobná Psalma svatého místa.

W sumné: Krystus trpěl za nás, nám pozů-
staviv příklad/ abychom následovali slepéjí ge-
ho. i Petr. II, 21. tot zájisté má, y musí gednau
být, byťby se v klasní Wule na odpovídavěla,
a rozum lidství mnoho se vymkauval. Tento
pak nám pozůstavený příklad, spolu s geho ná-
sledováním, takto Duch Svatý představuje:

(Kterak Krystu příklad následovati můžeme.)

Gálo Krystus dal sebe samého obřezati/taky
lidé magj obřezání býtí sfrz obřezání Krystovo.
Kterak pak? Ekze swlečenj těla hrjchů. Kolos.
II, 11. (Následujich místa dobré rozvalag.) Gá-
lo Krystus gest pokřten; tak praví Krystus:
Kdo mně následuje w druhém narození ic.
Mat. XIX, 28. Gálo Krystus svět přemohl;
tak wseko, což se narodilo z Boha, přemáhá svět.
i Jan. V, 4. Gálo Krystus gest vkrizování; tak
ti, kteří jsou Krystovy, své tělo vkrizovali s
mássuemi a s žádostmi. Gal. V, 24. Gálo Krystus
vzněl; taky oni (měřej) s nim vstupeni
sau připodobněním smrti geho / Rjm. VI, 5. a
jsou sebe samým a světu, gálo nějaké mrtvé tě-
lo vkrizování. Gal. VI, 14. ano zemřeli / gálo
Pawel o Wěřejcích Kolossenských praví, ačkoli
k živým mluví. Kolos. III, 3. Rjm. VI, 11. Kte-
rak

číž sime zemřeli hřichu, kterakž gesce žiwi budezme w něm? Rjm. VI, 2. (Popatki na základ pravého poslussenství, ne řádona/ ale Wiry.) Gako Krystus požáben gest a z mrtvých vstal, tak y oni pohřebeni sau s nim skrze Křest w smrt (aby při pokřtěných tento vžitek následoval, totiž) abychom gasko; z mrtvých vstal Krystus k slávě Otce; tak y my, (ne podle starého života, gemuž sime zemřeli) nýbrž w novotě života chodili. Rjm. VI, 5. 4. Gako Krystus na nebesa vstoupil; tak y oni, na ty věcy, kteréž gšan za nimi, zapomněaji. Filip. III, 14. a o svrchní věcy pečuj. Kolos. III, 2. Gako Krystus kábla a geho Království přemohl / a na prawich Boži se posadil; tak y oni zwítězili skrze krev Beránka. Zgew. XII, 11. I Jan. II, 13. 14. Kdož zwítěžil, dám gemu se děti s sebou na Trůnu svém, gako y gá zwítěžil sem, a sedím s Otcem svým na Trůnu geho. Kdo má vssi slyš, co Duch pravý Chrkwym. Zgew. III, 21. 22.

Summa: Co sem činil w mém životě,
Určel také we všší psotě/
To my máte těž plniti.

Á takovito Následovníců Krystovy dosahnuti se tu opravduvati a žimau moc žásluhy geho, poznawagi geg / a sylu Wkríssenj, y společnost vtrpení geho / poněvadž se připodoba bňungi k smrti geho/ aby tak přejiti mohli k vzkříssenj z mrtvých. Filip. III, 10. 11.

Patřemež tedy bez přeřáni na Wúdee a dokonavatele Wiry, Gejjise/ Zid. XII, 2. Gako na pod-

podstatný obraz Boha neviditelného / Kolos. I,
15. kde negž my máme obnovení být k obrazu
Božímu. Kolos. III, 10. Byl shoo twůr Pán
Kryštofus sprostří v svém včenj / něméně však
věk gako moc mage, a ne gako Zákonijey.
Mat. VII, 29. Život geho byl vzdychy všaz-
vičné zapření, vyprázdnění, oděskání, a slázení
svého Pánství, své všemohoucnosti, své mu-
drosti, své vlastní Wule, své vlastní lásky / a
tak dále: Ver, že ginač být nemůže / než je ty
geg také v tom následovati mysho. Mat. XVI,
24. Luk. IX, 23.

Poněvadž pak toto (obzvláštne při Začatez
činjich a nevyčívených) zdá se být pokrm
twardý; tedy gest potřebj, aby gím toto Včenj o
Životu Kryštofém nětco lehčegi předloženo, a
gako mléko připraveno bylo / takto k takovému
Křesťanu, kterýž teprw začná Krysta následovat-
ti, promluwjce: Twůr Wykupitel Kryštofus byl
počorný srdečem, tichy duchem, přivětivý v
svém vbcování, milý v řeči, laskavý v odpovědi:
Vszech lidj Spasenj srdečně hledal / já-
dným nepohrdal a nepotupoval / milostivý k
hrisjnjkům / miloserdný k chudým / lítostivý nad
nuznými / trpělivý proti svým rauhačům: nad
jádným se nepomstil / bez přestání za nepřátele
své se modlil, a gím dobré činil, až do smrti své.

(Médie/ y kterak se ty bez tohoto následování v Krystu
tešití můžeš?)

Věte se toto vde mine/ pravj Kryštofus, Mat.
XI, 29.

XI, 29. kdo nenásleduje mne / není mne hoděn.
 Mat. X, 38. Co sem gá činil, a včil to sy ty
 povinnen také činiti a včiti. Kdo geg nenásle-
 duse, a wúli geho učinij/ ten žádné horlivosti k
 Bohu nemá. Chceli pak kdo mým věedlníkem
 býti/ a za mnau přijiti/ zapři sám sebe/ a bér
 svůj kříž na každý den/ a následuj mne. Mat.
 XVI, 24. Luk. IX, 23. Nebo kdo (podle té dobré trakté
 Theologi) praví, že w ném zůstává/ tent mů, gáž
 on chodil, tak choditi. Jan. II, 6. ažby Krystus
 informowán byl w tobě. Gal. IV, 19. tanto cestiam
 (a žádnau qinou,) toho právěho a wěnného Bo-
 ha w prawdě poznáš / a kteréhož on poslal Gejž-
 se Krysta/w čemž wěčných život žálezí. Jan. XVII, 3.
 Takž zakusňs daru nebeského, a moch wěla bu-
 dancího/ Žid. VI, 4. a gisti buděš tan manau řeky-
 tau, a takové nové jméno (toho pomazání)
 (Jan. II, 27.) dosahnes, kteréhož žádný netvoj,
 než ten, kdož ge přijmá. Zgew. II, 17.

(Šeoda která z všini věci pochází.)

Všni Wjra, gest welmi věci nebezpečná/ nebo
 ona wede člověka, pod naději Životu wěcného
 (kterýž on swau všni wjrau dosahnauti se domnj-
 wá,) do wěcného zatracení; a to gesti toho tisýc-
 násobné litiwého nepřetele dábbla ta až dosaz-
 wad welmi wywičená rukovět, od toho času
 hned, gak to Boží věci o výše opět tak cisté na
 světlo wywedené gest! (s kterým on také při
 bezbožných lidech tak mnoho škody činí/ gako
 před tím říz ospravedlnění z řutí nikdy neci-
 nil.)

nil. Protož pomni / abys toto čtverov krátké
Vírcenj wždycky měl při sobě, a w své paměti/
tím zagleste právě můžes jám sebe ohlédati/ a
slyšti, gýli v Wjře. 2 Kor.XIII, 5.

1) Skrze wjru přebývá Krystus w srdcích
násých / Efes. III, 17. proto při pravé wjře jásně-
ho společenství s skutky temnosti nenaleznés/ ne-
bo gaké srovnání gest Krysta s Belálem ? 2 Kor.
VI, 15.

2) Wjra gest to wjtežství, kteréž přemáhá
svět / 1 Jan. V, 4. to gest, jásost tvého těla,
jásost očí, a vychu tvého života. 1 Jan. II, 16.
gestliže toto při tobě se nalezá, tedy nebudeš vjce
chodiť podle obyčeje světa tohoto / a podle jás-
ostí těla tvého / Efes. II, 2. ani vjce přibodo-
bňovati se budeš svému tomuto v geho živýklo-
stech / w činech, a w mržkách. Újm. XII, 2.
x Pet. I, 14.

3) Kdo věří, ten gest z Boha zplozen / 1 Jan. V,
1. Každý pak, kdož se narodil z Boha, hřichu
neciní, 1 Jan. III, 9. a každý, kdož neciní spra-
wedlnosti / a bratra svého skutkem a prawdou
nemiluje / neuží z Boha, 1 Jan. III, 10. 15.
Nýbrž kdož činí hřich, z dábla gest / po tomto
zgewnj gſau synowé Boží a synowé dáblových,
1 Jan. III, 7. 8. 10. Jan. VIII, 39.44.

4) Wjrau očistěné býwagi srdce násse, Slut.
XV, 9. W kohož tedy zlé Adamové srdce, ta
gedovatá studnice (gakž ge Krystus Mat. XV, 19.
wypisuje,) není očistěno/ a posvěceno, v toho
také

také pravá výra se nevzbáž / bez níž žádný nevzbíjí Pána. Žid. XII, 14. V summe / odstup od nepravosti každý, kdož vzhůru gmeňo Krystovo. 2 Tym. II, 19. Nebo bez svatého života bez každého dodebního vrásstu v pobožnosti, a bez plnění vůle Boží, mnoho se výrau, gmeňem Křesťanům, a jísluhau Krystovau chlubití, gest pánhe! pane! ríkání / prázdné plechy / slé gahody, nicméně lissi. Protož Krýsas strojmu fíkovému zlořečil / Mark. XI, 13. Kterýžkoli strom toliko se zelená, a samý list nese / ten gisí do ohně večného vyržen bude. Mat. III, 10. Jan. XV, 2. (Pobožný život nevlíti té Novotříncem, dobré skutečnosti od Boha přizázané Papežencem / alej pravým a dobrým Křesťanem.)

(Otázka: Kterak s falešným včením zachájeti se má?)

Falešnému včenij má a musí odporováno být. Lít. I, 9. A za to mám, že kdyby rada Boží v tomto zachovávána byla / 2 Tym. II, 16. a Lít. III, 10. bylby Boh veliký výzitek a prospěch k tomu vdelil a propůgčil: O gal výborné gesti, aby milostí vpevněno bylo srdece, pravý Duch Boží, Žid. XIII, 9. napřed pak služe: aby Bohom se nedali tvéiti 1) rostlým včením: v gruntowném gazyku stojí: (*ποιητας*) že když Člásky výry a Náboženství tak sporádané gsaú/gať když Křenčeře rauchu nějaké na kusy posetří/há/ to opět kumštovné spolu zessíw, tak ozdobuje/ že samá pevcha, nádhernost a kudrování na nich je spatřuje. 2) Cíjím včením: kterežto glo-

stj

stí často krát rozum přewrácen, Dusse sklamána,
a neb velmi skromněna bývá. Cyr. IV, II. Od
čehož však ti, kteríž radě Duch a Čwateho z
Jan. IV. 10. poslouchaj / vysovozeni, a vbez-
pečení sāu.

Na tak mnohém o Naboženství pothánji, měg
nezlechcenau řlova Božího sprostnosti, ja gedin-
čau tivau pěvnost. 2 Petr. III, 17. Bog kterýž w
ſlových záleži, a ſkolské hádání plodi toliko
swáry / mnohož bezbožnému myněgji mu životu
dopomáhage / 2 Tym. II, 23. 26. swodj také chy-
trosij swau myslí násse od sprostnosti, kteráz jest
w Krystu. 2 Kor. XI, 3. Z sprostnosti pak veliký
výitek, a Boží ſvijcenij dosahueš, Žal. CXIX,
130. Žal. CXVI, 6. Mat. VI, 22.

(Kteríž sāu neglepší Křesťané.)

Prvnj a neglepší Křesťané chwálili Boha w
sprostnosti ſrdce. Skut. II, 42. A ta byla Apo-
ſtola (gaktož dnes vſech geajch následownj-
ků) gediná chlauba / že oni w sprostnosti, a ne
w telesné maudrosti (podle myněgji zvyklosti) ob-
cowali. 2 Kor. I, 12.

(Co o našem horlivém disputování má
smyslensko býti.)

Skrz mnohé a všavšené disputování, bez
pravého osvijení a života nelze k známosti Kry-
ſtově přejít. Negligiégi cesta ſtož mypsána
2 Petr. I, od 5. až do 20. IV. Kterauž Pavel Apo-
ſtol gesjetel vyšší cestou nazývá. 1 Koru. XII, 31.
a w následujcích XIII. kap. též to vjnamuje.

(Slovo

Grantowné Litavčenj

(Słowo Boží žádane mi roždyeky pravidlové byly by pak y Satana-
vým myjněkam odepříva, a geho vsta zacepana být nemohla.)

Člověk rozumní doverí se Žákonu / a Słowo
Boží gest genui wěrně. Syr. XXIII, 2. 3. pro-
tož byly gini mnohé ěcici písma svatého dosti
krásné a kultovně podlé gegich domněníj wyp-
lădali a rozdělowali; ty totík na tau wypowěd
Kryštofu wždycky pomni: Člona, kteráž sem
mluvil, tak geg sauditi budau w neyposledněg-
ší den. Jan. XII, 48. Skrz tento gedinj prostře-
dek podvratíj a přemůžeť toho starého hada, a
od něg splozeného pokolenj/ gessterejho mnohoz-
násobně lšíivé přewrácenj / a gegich ſpicatý,
černý, wydlám podobný a brzo píchagjch gazyk.
† Lym. VI, 3.

(Galenyhom i vonitkynu počludu nassemu přigeti mohli kde krá-
lovi Boží gest, tamt gest také Bůh sam.)

Na králowém Boží gesti mezi vāmi, pravj
Kryštus Luk. XVII, 21. Od kudž tento drahý poz-
klad, že wžijm svým bohatstvím, nebywá od zno-
wuzrozených zewnitř, nýbrž raděgi vnitř w záklaz-
du gegich dusse čím děle tím vjce hledán / a řeze
(1) Proſbu / (2) hledání a (3) klopání nale-
zán. K tomu pak mezi giniym připravováním, ob-
zvláštne vyhledává se všawičně cvičení w po-
božnosti / † Lym. IV, 7. stálost w modlenj / † Tes. V,
17. následování Kryšta / zapření ſebe samého / Luk.
IX, 23. řeze něgž božského přirození včastuj včinění
býwáme / ‡ Petr. I, 4. řeze to bývá vnitřný člověk
ze dne na den obnoven, a člověk opět w tentož ob-
raz Boží proměněn od sláwy w slávu. / ‡ Kor. III, 18

Člověk w všawičném duchovném bogi na zemi
živ

živ býti mysy. Job. VII, 1. V pobožnosti
zagisté dne zahálenj žádného se uenachází: ten-
to bog, jako v Pavlú, až do hrobu trvá/ Rjm.
VII, 21. a to vše pro násse tělo, w kterémžto
svět, a království váblonovo svůj díl, obydlení,
a stolice magj.

Kdo tedy že živ gest 1) podlé žádosti těla své-
ho/2) podlé vbyčeje světa tohoto/3) a podlé kníz-
žete mořněho w powětrji ducha toho, kterýž mysl
dělá w synech spauru/ Esez. II, 2, 3. ten zemře. Rjm.
VIII, 13. Protož zachoweg k posylnenj twému
w bogi, (gestlije spasenj twého gest tobě milo,) to-
to wjácně sedmero jaslibenj, zwijezugjchm dás-
ně, a gedno po druhém wjhledeg w Izewenj S.
Jana. II, 7. 11. 17. 26. 27. 28. a Kap. III, 5. 12. 21.
Enazjuge se wcházení řešnau bránan: neboť (gá/
Kryssus pravim wám) myozj vyloučati buž-
dan wjsti/ ale nebudau moc, prawj Syn Božj.
Luk. XIII, 24. Odkudž spatkiti můjč / že cesta
žádného do nebe neponeše: aniž kdo zwijezh, a
spasen bude bez bogowání a potylání, žáden s
bezpečností a smíchem, ale s bázni a s třesením,
Filip. II, 12. žáden také s wyplněním swé
wále, a autlosti těla svého / ale s protiwením
až do krwe. Žid. XII, 4. Nad tu bogowání pro-
ti hřichu gest w škole Ducha Swatého to-
liko gedna částka prvnjho Práwa školsteho:
nebo bolesné vsmrcování těla násseho gest toliz-
ko prvnj základ a začatek Života Křesťanského.
Žid. VI, 1. Protož snásseg protiweníw, gá-
fo etny rytí Řežiſſe Kryſta / 2 Lpm. II, 3. a ſo-
uep

neny posvěcenj w bázni Boží. 2 Kor. VII, I. Nebo kdož světějí, obdržíte vědičné wšecko. Zgew. XXI, 7. Dechajte to pěkné kázání Kristovo gest gedinké pravidlo života tvého; totž Kapitola V. VI, a VII. S. Matausse: proti všem pak poskussenj a namlauwánj toliko poslednj slova toho to kázání zachovati můžes. Kterez takto slugi: Každého, kdož slyssi slova má tato, a plnij ge (NB. a plnij ge) připodobným muži maandrému ic. a každý kdož slyssi slova má tato, a neplnij gich připodobněn bude muži bláznu, kterýž dům svůj (pravé Křesťanstwo a věčné spasení) vstavěl na písku. Mat. VII, 24. 26. Kterymžto povozovánj hodnými řečmi gá také tutu prácy dokonávám připogovíssí to napomenutj, abys ty Boha milující čtenáři, wšecky zde oznámené písmá svatého řeči w samé Bibli svaté vyhledal a od-tud pozoroval, jak gruntowné gest tobě včenj o Spasení tvém povídano: protož takové řeči z pa-měti se naneč, ge w tvém kagjém Křesťanství každodenně vživeg/ vgištěn byvsi, žew krátkém času takový základ tvého Křesťanství položíš/ & kterého se časné y věčné radovati budeš. A to-mu gá tobě, (a všechném kteříž své spasení horlivě konaj), přebýváu a dělán Tvoje Svaté srdečné s modlitbou, a vzdychánim winsugi. Amen!

Naposledy/ bratrj megtež se dobré: dokonalj bude/ potěšujte se/ gednostegně smyslte/ pokoj megte/ a Bůh láska a pokoge budeš s-wámi. 2 Kor. XLI, II. Amen!

